



ČESKOSLOVENSKÝ SOKOL

ČASOPIS ÚSTŘEDÍ ČESKOSLOVENSKÉHO SOKOLS

Ročník XXXIII Číslo 4 (324)
DUBEN 1983



ZDAR XIX. SLETU SLOVENSKÉHO SOKOLSTVA

Jan Waldauf

Koncem června a začátkem července letošního roku stane se známé americké ocelářské město Pittsburgh ve státě Pennsylvania dějištěm celostátního sletu Slovenské Tělocvičné Jednoty Sokol v U.S.A. Bude to již 19. slet slovenského sokolstva v Americe - první slovenský sokolský slet se konal r. 1906 v McKees Rocks, rovněž ve státě Pennsylvania. Bude to také již druhý celostátní slet slovenského sokolstva konaný v Pittsburghu; prvním byl XIV. slet pořádaný tam před 21 lety v jubilejním roce 1962 na oslavu dovršení prvního století sokolské činnosti a 70. výročí slovenského sokolstva v Americe.

* * *

Slovenský Sokol v USA vstoupil letos již do 91. roku své činnosti. Je to pozoruhodná skutečnost zejména tím, že první slovenská sokolská jednota na světě vůbec nevznikla na Slovensku, ale v Americe. Na Slovensku pro odpor maďarských úřadů nesměly být sokolské jednoty zakládány; sokolská myšlenka a organizace se mohla šířit na Slovensku až po první světové válce, po vzniku svobodné Československé republiky. Až dne 10. listopadu 1918 mohla být založena první sokolská jednota na Slovensku v Skalici, druhá následovala již 26. listopadu téhož roku v Stupave u Bratislavy.

Ve Spojených státech byla první slovenská sokolská jednota založena plných 26 let předtím, 30. října 1892 v Chicagu, a dala si jméno "Prvý Slovenský Sokol". Již rok nato, když byla v Chicagu r. 1893 pořádaná "Kolumbusova výstava", na níž vystupovaly také české sokolské jednoty, vystoupil s nimi také tento "Prvý Slovenský Sokol" a to cviče-

ním družstva mužů na hrazdě. O skutečném pochopení sokolského poslání této první slovenské sokolské jednoty svědčí její prohlášení z následujícího roku v němž bylo uvedeno, že "Sokol bol založený pre vzdelávanie, pre telocvik a pestovanie národného povedomia", jakož i podpora, kterou poskytovala vlastenecké obrozenecké činnosti na Slovensku, o čemž byla zachována rozsáhlá korespondence z tehdejší doby s Pavlem Mudroněm z Turč. Sv. Martina, s dr. Pavlo Blahom a dalšími.

Čtyři roky po ustavení této první jednoty, vznikla 4. července 1896 v New Yorku také již ústřední organizace slovenského sokolstva v Americe - "Slovenská Telocvičná Jednota Sokol v U.S.A.", která od té doby nepřetržitě vyvíjí úspěšnou činnost a jež je také pořadatelkou letošního sletu.

* * *

XIX. slet Slovenského sokolstva v Pittsburghu bude zahájen ve středu 29. června, kdy v tělocvičně pittsburghské university bude se konat první část sletových závodů v nářadovém tělocviku o přebor Slovenského Sokola. V závodech bude pokračováno ve čtvrtek 30. června, kdy se celý den budou konat závody dorostenek, dorostenců a mužů v nižším, středním a vyšším oddíle, závody starších mužů a dokončení závodů o přebor. V průběhu dne budou pro sletové účastníky uspořádány projížďky lodí, autobusové výlety městem a návštěvy různých pamětihodností v městě i jeho okolí. Večer se bude konat slavnostní sletový banket.

V pátek 1. července budou se konat závody ženských složek v moderní gymnastice, závody v nářadovém tělocviku žen nižšího a středního oddílu a starších žen. Současně bude také zahájen sletový turnaj v odbíjené. Třetí sletový den bude ukončen "Večerem vítězů" na němž budou vyhlášeny výsledky sletových závodů a vítězům předány získané ceny; večer bude zakončen sletovou veselící.

Hlavní sletový den bude v sobotu 2. července. Dopoledne se budou konat obvyklé zkoušky všech složek, odpoledne finalové zápasy turnaje v odbíjené. Hlavní sletová vystoupení budou zahájena v 8 hodin večer, kdy budou předvedena cvičení prostrná všech složek, cvičení na nářadí, české a slovenské národní tance a zvláštní vystoupení hostů. Dějištěm bude velký moderní stadion "Civic Arena", který v případě nepřízně počasí může být v několika minutách uzavřen velkou kopulovou střechou a cvičení i diváci chráněni před deštěm, větrem, zimou (jak nám taková střecha chyběla na loňském sletu ve Vídni...!).

* * *

Letošní slet Slovenského sokolstva v Pittsburghu bude sletem všeho svobodného sokolstva, neboť na něm vystoupí nejen slovenští sokolové z celých Spojených států, ale také čeští sokolové, příslušníci Americké obce sokolské z mnoha oblastí USA a příslušníci Ústředí československého sokolstva v zahraničí - sokolští bratři, sestry a dorost župy

Kanadské z Montrealu a Toronta. Bude tím zdůrazněna jednota sokolského bratrství, ale především také upřímná, opravdová jednota československá, která je pro všechny příslušníky Sokola vždy samozřejmá.

Letošní slet bude také, tak jako jím byl náš loňský slet ve Vídni, opětovným vyjádřením věrnosti všeho sokolstva ideálům svobody a demokracie, našeho vytrvalého úsilí, vedoucího k návratu lidské důstojnosti, spravedlnosti, svobody a demokracie do země, v níž se zrodila naše krásná sokolská myšlenka, i naší pevné, ničím neotřesitelné víry, že bude opět obnovena v plné síle a mohutnosti činnost svobodného sokolstva v znovu svobodném Československu.

V tomto smyslu a v této pevné víře pozdravujeme letošní XIX. slet Slovenské Telocvičné Jednoty Sokol v USA a přejeme mu plný zdar!

ŽALOV

LADISLAV HUSÁK

Ve Winterthuru ve Švýcarsku zemřel 3. února 1983 ve věku 72 let významný čs. exilový pracovník a upřímný Sokol bratr Ing. Ladislav Husák.

Jako vlastenec a přesvědčený demokrat byl bratr Husák pronásledován nacisty i komunisty; za války byl žalářován pro činnost proti Říši, po únorovém komunistickém puči r. 1948 byl odsouzen pro "špionáž a velezradu" na 22 let, z nichž 11 prožil na Pankráci, na Borech a v Leopoldově. Po srpnu 1968 odešel s manželkou Helenou, rovněž komunisty vězněnou, do exilu a usadil se ve švýcarském Winterthuru.

Zesnulý byl neúnavným exilovým pracovníkem, který vykonal mnoho záslužné práce. Byl členem Rady svobodného Československa, čs. poradního sboru v západní Evropě, ve Sdružení bývalých čs. politických vězňů, ve Společnosti pro vědy a umění, ve Svazu čs. spolků ve Švýcarsku a v Sokole.

Byl zakladatelem Čs. svazu křesťanských pracujících, jemuž věnoval veškerý svůj čas a energii a jehož "Zprávy" znamenitě redigoval. Vydával také zpravodajství ve francouzštině a v němčině, organizoval četná sympozia a předsedal čs. sekci ve švýcarské Křesťansko-demokratické straně. Přispíval rovněž do vysílání rozhlasu Svobodné Evropy i Hlasu Ameriky.

Po celý svůj život byl upřímným Sokolem; také v exilu se účastnil všech sokolských podniků, zejména obou sletů Čs. sokolstva v zahraničí - r. 1976 v Curychu a minulého roku ve Vídni, kde byl jako vždy plný aktivity, zájmů a plánů do budoucna - ani na okamžik nám při rozmluvě s ním nepřišlo na mysl, že by nás za pouhých sedm měsíců mohl navždy opustit...

Bratr Ing. Ladislav Husák svým životem, svou prací a svým příkladem zanechal po sobě velkou mezeru a bude námi dlouho postrádán.

Čest jeho světlé památce!

ŽIVOTNÍ JUBILEA

JIŘÍ ŠPÁNEK - 80

Dne 10. února 1983 dožil se v Burlinghame, předměstí San Francisca v USA, osmdesátiletý zasloužilý sokolský a národní pracovník bratr Jiří Špánek.

Bratr Špánek pochází z Hostivaře u Prahy, kde se v útlém mládí seznámil se sokolskou myšlenkou, která zůstala jeho celoživotní láskou. Ve svých dvaceti letech byl již náčelníkem jednoty, v období, kdy jejím starostou byl předseda čs. vlády Antonín Švehla. Své vlastenectví dokázal již jako mladík za I. světové války, kdy působil jako spojka mezi odbojovou Mafií a starostou ČOS dr. J. Scheinerem.

V r. 1926 odešel do Francie, kde pokračoval v sokolské činnosti; v tamní jednotě zastával m.j. funkce pokladníka, vzdělavatele, jednatele a redaktora "Věstníku Pařížského Sokola". V Paříži jej zastihla II. světová válka, byl tam členem tzv. "politické pětky" s Dr. Ripkou, Ing. Kleinbergem, Hanušem a Milečem a jedním z prvních dobrovolníků čs. armády ve Francii. V hodnosti četaře se účastnil bojů na Marně i ústupu francouzské armády. Po válce emigroval do USA, usadil se v Chicagu, kde se opět ihned zapojil do Sokola - byl jednatelem a později starostou Sokola Slávského, vzdělavatelem župy Střední a sletovým jednatelem Americké obce sokolské. V r. 1962 se odstěhoval do San Francisca, kde byl postupně jednatelem, vzdělavatelem a starostou Sokola San Francisco a 15 let redaktorem Věstníku jednoty. Byl také vzdělavatelem a později starostou Sokolské župy Pacifické. Pracoval rovněž pilně v Čs. Národní radě americké v níž byl řadu let jednatelem oblastního výboru a členem předsednictva Rady.

Bratru Špánkovi přejeme do mnoha dalších let jeho sokolské a národní činnosti, v níž i nadále neúnavně pokračuje, hodně pevného zdraví.

LADISLAV JANATA - 75

V hlavním městě jihoamerické Colombie, v Bogotě, dožívá se dne 8. dubna t.r. pětasedmdesátiletý bratr Ladislav Janata.

Rodák z Klatov, kde jeho otec měl zlatnictví a hodinářství, bratr Janata studoval klenotnictví na odborných školách v Trutnově a v Praze a praxi získal ve Vídni, v Paříži a v Římě. Za II. světové války, kdy byl jeho otec odvelečen do koncentračního tábora, byl i bratr Janata gestapem vězněn. Po válce bratr Janata, vynikající nářadovec a člen sokolského jízdního a lyžařského oddílu, byl členem výpravy ČOS v r. 1947 do USA a Kanady. Po únorovém komunistickém puči r. 1948 se před zatčením zachránil útekem do Německa, odkud r. 1950 emigroval do Bogoty, kde si vybudoval úspěšný zlatnický závod, kde se také oženil a kde jeho rodinný život byl požehnaný syny Jeníkem a René.

Bratr Janata, přímý člen našeho Ústředí ze vzdálené Bogoty bedlivě sleduje sokolskou činnost a raduje se z každého našeho úspěchu.

Do mnoha dalších let mu přejeme vše nejlepší!

CVIČEBNÍ HODINY ŽEN

Jana Tůmová

(Dokončení)

10. Hodina (dokončení)

Část B - cvičení kondiční (dokončení)

- Vzpor klečmo, sed na paty s dohmatem o kolen, nártý na zemi: 1. opřením o špičky zvednout kolena nad zem - výdrž - 2. do vzporu ležmo vysazeně.
- Stoj spatný, paže volně podle těla: hmitání výponmo, postupně hmitý zvětšovat až do poskoku snožmo na špičkách.
- Stoj spatný, upažit, ruce sevřít v pěst: 1. napjaté paže vytočíme dlaněmi vzad, 2. napjaté paže vytočíme zpět dlaněmi vzhůru.
- Vzpor ležmo: střídavě vzpor na prstech a na dlaních.
- Leh na břicho, vzpažit, dlaně na zemi: 1. hrudní záklon - vzpažit zevnitř - zanožit roznožmo, 2. zpět do lehu, vzpažit, dlaně na zemi.
- Leh na břicho, vzpažit, dlaně na zemi: 1. vzpažit vzad levou - zanožit pravou, 2. zpět, 3.-4. opačně.
- Leh na zádech, pokrčit nohy, připažit: 1. zvednout pánev, 2. spustit. Totéž s napnutím a přinožením levé (pravé) nohy, kolena zůstávají u sebe.
- Sed, vzpažit: 1.-4. postupný předklon - skrčením upažmo předpažit, 1.-4. postupný vzpřím - skrčením upažmo vzpažit, 1.-4. postupný leh - upažením připažit, 1.-4. postupný sed - vzpažit.
- Leh, vzpažit: 1. sed a hluboký předklon - dotknout se rukama špiček nohou, 2. hmit v předklonu, 3. záklonem leh a vzpažit.
- Leh na pravém boku - vzpažit pravou - pokrčit předpažmo levou, ruku opřít před tělem: 1. skrčit únožmo levou, 2. unožit levou, 3. přinožit levou. Totéž na levém boku pravou nohou.
- Leh na pravém boku, vzpažit pravou, levou předpažmo pokrčeně opřít před tělem: 1. zvednout nohy nad zem, 2. spustit nohy. Totéž v lehu na levém boku.
- Stoj oporem o lopatky: skrčit přednožmo levou povýš, 2. zpět, 3. -4. vpravo a zpět.
- Klek, připažit: 1. záklon - otočit trup vlevo - upažit, 2. zakroužit pažemi, 3. otočit trup zpět - sed na paty - hluboký předklon, předloktí na zem, 4. vzpřím do kleku. Též vpravo.
- Stoj spatný, uvolněně upažit: poskoky na levé s pokrčováním a přednožováním pravé. Též na pravé s pokrčováním a přednožováním levé.
- Stoj na levé, přednožit pravou: tři poskoky na levé. Též na pravé s přednožením levé.
- Stoj na levé, zanožit pravou: tři poskoky na levé. Též na pravé se zanožením levé.

Stoj spatný, paže volně: dva poskoky na levé s přednožením pravé - dva poskoky na pravé se zanožením levé.

Stoj spatný, ruce v bok: poskoky stranou s meziskokem na pravé i na levé noze.

Část C - žebřiny

Část D - cvičení v trojicích

1. dvě cvičenky: vzpor klčmo - třetí je přeskočí.
2. dvě cvičenky: stoj rozkročný - třetí podlézá.
3. první ve stoji, druhá v předklonu uchopí první za boky, třetí sed roznožmo na kyčle druhé - společně pochodují.
4. první uchopí druhou v podpaží, třetí v podkolení - zvednou a nesou druhou.
5. první a třetí spojí za druhou ruce v sedátko, druhá položí krajní paže kolem ramen a sedne na spojené ruce - krajní ji nesou, po chvíli se vystřídají.
6. trojice vytvoří vázaný kroužek a drobným cvalem se točí vlevo, pak vpravo, po kruhu.
7. střední uchopí krajní za levé ruce, otáčí se na místě, krajní obíhají kolem.

Část E - sed v kruhu

Pobesedujeme, podle roční doby popřejeme příjemné velikonoce (nebo vánoce, šťastný nový rok, prázdniny atd.) a rozloučíme se pochodem za zpěvu písně.

Milé sestry! Tímto příkladem bylo ukončeno 10. příkladů cvičebních hodin žen. Měly být všechny uveřejněny v 10. po sobě jdoucích číslech časopisu, v období příprav na V.-Jubilejní slet ve Vídni to však následkem nutnosti uveřejňování nalehavých a neodkladných sletových zpráv nebylo možné. Omlouváme se vám i autorce.

Protože od otištění první hodiny a předcházejícího úvodního vysvětlení autorky uplynula již delší doba, opakuje její úvodní slova:

Při sestavování hodin jsem se snažila do každé cvičební hodiny zařadit prvky chůze, klusu, skoku, lezení. V kondičním tělocviku jsem pamatovala na všechny svaly i klouby, cviky pohyblivosti, posilování i uvolňování. Cvičení dechová jsem nezařadila, doporučuji však vřele jejich časté zařazení mezi jednotlivé cviky. Snažím se, aby se cviky v následující hodině neopakovaly. Návody k cvičení s náčiním a na nářadí neuvádím, pěkné příklady byly již uvedeny v minulých číslech tohoto časopisu. Společné hry doporučuji provádět s doprovodem hudby, změny ve hře na zastavení, nebo spuštění kasety. Po cvičení následuje společná hra, která dává možnost přátelského sblížení. Přeji vám při cvičení mnoho zdraví a radosti. - Jana Tůmová.

OHLASY A NÁZORY

Co soudíš, milý čtenáři, o těchto osobních názorech?

Jarmila Uhlířová:

POZNÁMKY KE ČLÁNKU "ÚNOROVÉ ZAMYŠLENÍ"

Je přirozené, že otřesné události února 1948 v Československu vyvolávají stále dlouhatánskou řadu různých otázek k objasnění proč to či ono se stalo a stále se pátrá po příčinách, proč se to stalo a kdo to zavínil. Je jisto, že na mnohé věci se díváme třeba kritičtějším očima než tehdy, ale podstatné příčiny událostí zůstávají nezměněny. Hledáme-li vinníky, musíme se rozhlížet všemi směry.

Situace, jaká se vytvořila po druhé světové válce, byla pro nás dosti chmurná, protože se všecko orientovalo na Moskvu. Jen si vzpomeňte! Naše vláda se vracela z Londýna přes Moskvu, prezident Beneš věřil Stalinovi a dlouho byl přesvědčen, že všecka jeho ujišťování, sliby a řeči jsou myšleny poctivě. Tehdy Beneš nemyslel na komunistickou dialektiku, která obratem ruky dovede přizpůsobit všecko, jak se jí to hodí.

Komunisté měli svůj plán k ovládnutí Československa vypracovaný do všech podrobností od roku 1935. Přípravovali se na něj od svého založení (1921) a dobře je znám Gottwaldův výrok, kterým okrášlil svou první řeč ve sněmovně 1929, když prohlásil: "Je pravda, že jezdíme do Moskvy učít se, jak vám zakrotit krkem!" Krok za krokem postupovali cílevědomě, bezohledně, neuhýbavě odstraňující všecko, co jim stálo v cestě. A naši lidé? Šli více-méně jako mouchy na med. Hesla, které komunisti rozhodli kolem sebe, byla líbivá, slibovala majetky, ráj na zemi a tak při materialistickém založení velké části lidu sklízeli výsledky, jak to dosvědčily prvé volby po válce, kdy komunisti dostali celostátně 31.05% hlasů. V jednotlivých zemích republiky měli: v Čechách 43.26%, na Moravě-Slezsku 34.46%, na Slovensku 30.37%; Demokratická strana Slovenska dostala 62% hlasů - na tento výsledek se díváme převážně s katolického hlediska, protože Slováci volili proti bolševickému ateismu.

Je jisto, že kdo chce vládnout, potřebuje zázemí, které by ho podporovalo. A to si komunisté vytvářeli. Neúnavně a plánovitě. Demokratičtí lidé jakoby spali. Proti promyšlené rozkladné práci komunistických agentů dělali málo nebo nic. Či nevěřili v jejich zlé úmysly, či podceňovali tuto podryvnou krtčí práci, to už nám dnes nikdo nevyloží. Jen si vzpomeňte, jak postupně ovládli každý úsek veřejného života nejen politicky, ale hospodářsky, kulturně, dostali pod komando spisovatele, rozhlas, informace, tisk, divadlo, film, knižní trh, školství, bezpečnostní službu i armádu. Třeba si připomenout, že měli lidové milice, ozbrojené závodní rady. - Napadá vám přitom otázka, jak to všechno působilo na obyčejného občana?

Cos ty dělal nebo dělalas v té době? Strach a teror rostl na všech stranách. Měla jsem na začátku toho února veřejnou schůzi ve Slavonicích na Českomoravské vysočině. Kdekterý bezzemek, domkář, ze-

mědělský dělník přišel, aby potíral "reakci". Sál hostince byl nabit k prasknutí. Nepůjdu do podrobností, není na to v článku místo, jen tolik řeknu, že jsem jim vyložila, aby si nedělali zuby na cizí pozemky, že o tom jasně promluvil inženýr Kořátko z ministerstva zemědělství, který se dle sovětského vzoru rozněžnil nad sjednocenými velelány a rozoranými mezemi a vynášel do nebes sovětskou zemědělskou politiku. Když slyšeli, že koncem dvacátých let to v Rusku komunisté dali, aby jim to za krátký čas zase vyvlastnili, řval na mě zfanatizovaný dav: "To je propaganda". Nic nebylo platno. Dodatkem jsem jim řekla: "Přeji vám, soudruzi, abyste měli pravdu. Ještě si na mne vzpomenete." Doufám, že to mnozí udělali.

Kdo byl vinen? V takových lidech spočívala komunistická síla. Úporně si razilo cestu do veřejnosti mínění, že příčinou puče byla demise demokratických ministrů. Pak byl zase vinen Beneš, demokratické politické strany - jak jenomnajíť toho černého Petra? Vždyť my tak rádi konkrétně někoho držíme za límec! Ferd. Peroutka, náš nejlepší novinář, o této věci napsal: "Ať jakákoliv snad byla chyba demokratických ministrů v posuzování situace třeba říci, že nezavinili nic, nic z konečného výsledku. Provést převrat bylo usneseno mezinárodním komunismem v Moskvě a na listopadovém sjezdu kominformy. Ať cokoliv by byli demokratičtí ministři konali, byli odsouzeni k porážce, jestliže neměli dost h m o t n é síly, aby nejen zlikvidovali připravenému vnitřnímu nepříteli v každé ulici, v každé vesnici, v každém lesíku, nýbrž také nepochybně připravené Rudé armádě. Pravděpodobně nezavinili nic, sklízeli jen v této situaci pochmurnou žeň minulosti." Komunisté vyhráli, demokratický tábor byl poražen.

Jakou činnost projevil v ten pohnutý čas Sokol?

Buďme realističtí! Odpověď je jednoduchá: "Takovou jako celý demokratický tábor." Bratr Vrcovský v Sokole v zahraničí poukazuje na některé bývalé bratry, kteří se tehdy sokolsky nezachovali a tak zavedli mnohé. Jmenuje Truhláře, Dr. Bláhu, Dr. Klingra, Dr. Šterce. Truhlář a Bláha byli staří sociální demokraté, tedy marxisté, od nichž ke spřízněným marxistickým komunistům nebyla nepřekročitelná dálka. A Klinger byl prospěcháč. Přímou chorobně toužil po poslaneckém mandátu. Jeden z vedoucích tajemníků strany nár. soc. mi svěřil, že mu Klinger řekl: "Doufám, že teď, kdy se budou rozdávat mandáty, mě nepřehlédnete!" No a přehlédli, jenže komunisté nepřehlédli a schovali to pro něho. Jeho sokolská morálka se pohybovala jinými cestami, než jsme si mysleli. To v těchto lidech nebylo vidět, protože před těmito událostmi, o nichž uvažujeme, to pečlivě ukrývali.

Pokud se týká vyakčnění starosty Dr. Hřebíka a náčelníka Dr. Kavalíra, nevím konkrétně, kdo se o to zasloužil. Ale akt je mně celkem jasný: bratr Hřebík byl hlavou Sokolstva nenáviděného komunisty. K tomu se pojila ještě chorobná nenávisť politická. Byl poslancem nár. soc., měl v parlamentě co dělat s bezpečnostními složkami a armádou, - to komunisti nerádi. A bratr náčelník? To byl přece vrchní velitel sokolské armády. Stačí to?

Bratr Vrcovský klade otázku, kdo zabránil, že sokolská delegace nebyla v těch pohnutých dnech února přijata prezidentem a zda se nemohlo použít nějaké cesty, jak se k němu dostat. Obávám se, že ne. To

je celý obřad, který se prezidentskou kanceláří dodržuje. To není jako navštívit souseda a jsou-li zamčeny hlavní dveře, tak se půjde zahradní brankou! Uvědomit národ, co se na Hradě děje, to bylo absurdum! Komunisti měli v rukách všechny sdělovací prostředky, tisk, dopravu, vždyť ani prezident nemohl promluvit do rozhlasu! Sokolstvo nebylo vyzbrojeno, mohlo se postavit s holýma rukama? A demonstrace rozehnaly ozbrojené složky policie a komunistických milicí. - Slyším vás, protestujete proti tomuto názoru, ale pravda je taková.

Sokolská výchova neudělala žádnou chybu a nemá na katastrofě, která nás potkala žádné viny. Byla skvělá po desítky let, to dokazuje dějiny Sokolstva. Členové Sokola byli přijímáni nejdříve na zkoušku, zda jsou ochotni přijati na sebe všechny úkoly, které jim Sokol ukládá, byly pro ně pořádány školy technické-cvičitelské i vzdělávací, ale také divadelní, loutkařské, táboření a j. Byly školy pro nové členy, v jednotách, okrscích a župách i v ČOS se věnovala členstvu veliká péče a do jejich škol jezdili bratři Slované z jiných slovanských zemí. Kromě toho ČOS vydávala odborné a ideové časopisy a sokolskou literaturu, knihovny byly ve všech větších jednotách. A přece se našli také takoví "sokolové", kteří zradili. Tomu nic na světě nezabrání. Nebyli, nejsou a nebudou v žádné vyhraněné společnosti jen samí svatí. Nějaká pleva mezi obilí vždycky vlítne. Snaha, aby těch plev bylo mezi námi co nejmín, musí být v každém z nás.

To chce, abychom pracovali programově. Nechtěli byste přemýšlet, co bychom všechno mohli dělat a napsat nám své návrhy?

JOSEF LOSKA

V Torontě v Kanadě zemřel dne 17. února 1983 ve věku 73 let upřímný vlastenec, Sokol a dobrý člověk bratr Josef Loska.

Narodil se 16. srpna 1909 v Suchdole u Konice, kde se také seznámil se sokolskou myšlenkou, jíž zůstal věrný po celý život. Cvičil jako žák, dorostenec i muž, byl členem výboru jednoty, kterou také zastupoval v družstvu odbíjené a na několika sokolských závodech a sletech.

Po příchodu nacistů do vlasti zapojil se ihned do podzemní činnosti; před hrozícím zatčením se mu podařilo uprchnout přes Maďarsko a Jugoslávii do Francie. Po kratším pobytu v Cizinecké legii a francouzském letectvu stal se po evakuaci do Anglie příslušníkem proslulé 311. čs. bombardovací perutě. Jeho četná vyznamenání z mnoha bojišť II. světové války byla výmluvným svědectvím, že neváhal ani na okamžik plnit svou vojenskou přísahu i svůj sokolský slib a byl připraven přinést své vlasti oběť nejvyšší.

Tak jako bojoval proti nelidskému nacismu, odmítal i neméně nelidský a zločinný komunismus; po únorovém puči r. 1948 opustil znovu Československo, po kratším pobytu v Anglii se v r. 1951 usadil natrvalo v Torontě v Kanadě, kde se ihned zapojil do krajanské činnosti, také v Sokole, kde působil několik let jako vzorný pokladník jednoty.

Byl to dobrý a čestný člověk. Zachováme mu věčnou památku.



Toronto

ŽUPA KANADSKÁ

Montreal

VALNÁ HROMADA jednoty se konala 14. listopadu v sále Misijního domu za pěkné účasti členstva. Jednání zahájil a řídil starosta br. Ing. Vl. Zajíc.

Podané zprávy činovníků svědčily o vzestupné činnosti jednoty v uplynulém roce ve všech odvětvích její činnosti. Na poli tělocvičném byla činnost zaměřena především na slet ve Vídni, jehož se zúčastnilo 29 příslušníků jednoty, z nichž cvičilo sletová prostoná 5 dorostenek, 7 žen a 7 mužů, sletových závodů se zúčastnily 2 dorostenky a 2 ženy. Příslušníci jednoty se účastnili všech sletových podniků a mnozí také i posletového tábora sokolské mládeže v Lackenhofu.

Na nové období byl znovuzvolen dosavadní osvědčený výbor s výjimkou sestry náčelnice, kde došlo k výměně úloh - dosavadní místonáčelnice sestra Alice Havlová byla zvolena náčelnicí, dosavadní náčelnice sestra Jana Glavašová bude v novém období místonáčelnicí.

Jednota si i nadále vede velmi dobře po stránce hospodářské - v uplynulém roce převyšovaly příjmy vydání takřka o 2 tisíce dolarů, takže jmění jednoty překročilo 27 tisíc dolarů.

PRAVIDELNÁ CVIČENÍ jednoty se konají pro všechny složky v pátek večer v tělocvičnách školy Mount Royal High School. VČSS

50. VÝROČÍ ZALOŽENÍ JEDNOTY bylo oslaveno s jednorocním zpožděním, způsobeném přípravou na slet, až koncem října 1982, kdy bylo vhodně spojeno s oslavou 28. října za spoluúčasti dalších krajanských spolků a organizací. Oslava, uspořádaná v auditoriu školy West Park Secondary School byla velmi zdařilá, dobře navštívená a měla důstojný, hodnotný program vysoké úrovně.

Slavnost byla zahájena modlitbou duchovního správce ř.k. farnosti sv. Václava dp. Blažka, po němž následovaly hymny, při nichž vytvořil na jevišti čestnou stráž útvar Čs. obce legionářské. Následoval pianista Antonín Kubálek, který zahrál Kymličkovy valčíky; po něm o významu 28. října promluvil předseda místní odbočky Čs.národného sdružení bratr Ivan Haas. Výstižný projev br. Haase byl následován zpěvem duchovních písní členy Čs. baptistického sboru, přednesem básně "Ó, rode, prápor vztýč" členkou Slovenského podpůrného spolku sestrou Marií Chvostkovou a krásným přednesem Dvořákových skladeb na piano Antonínem Kubálkem a jeho nadanou, 12ti letou žačkou K. Slámovou. Krásnou ukázkou národních tanců předvedla taneční skupina Masarykova ústavu, vedena paní J. Samuhelovou, po níž vystoupila slečna Vicky Dvořáková, členka torontského orchestru mládeže, přednesem Dvořákovy "Sonatiny" na housle za doprovodu br. Dr. J. Kyselky. Členové souboru Nového divadla v Torontě nato přednesli recitační pásmo "Aritmetika lásky", pojednávající o lásce k trpící vlasti; členové souboru za vedení Ferdinanda Čulíka podali vynikající výkony, jež byly nejvýše vhodným ukončením první části této oslavy.

Druhou částí byla sokolská akademie, kterou zahájil starosta jed-

noty bratr Jan Trávníček projevem v němž stručně vzpomněl významnějších událostí z dějin jednoty. Po jeho projevu byli představeni dosud žijící zakládající členové jednoty, kteří byli přítomni za ustavující valné hromadě jednoty dne 27. září 1931, kdy byla jednota založena: bratr a sestra Rudolf a Marie Buštíkoví, bratr Karel Buzek, sestra Marie Chvostková, br. a sestra Ladislav a Žofie Pospíšilovi a br. Gustav Přístupa. Všem byly předány zvláštní upomínkové plakety.



Před předáním upomínkových plaket zakládajícím členům. Zleva: starosta br. Jan Trávníček, sestra Milada Stehlíková, bratr Lapin a sestra náčelnice Anna Janoušová s plaketami.

Následovalo rozcvičení žen a dorostenek s hudbou, jež vedla sestra Míla Waldaufová. Rušné cvičení růzností na zíněnce předvedli cvičenci a cvičenky všech věků, od žactva až po členstvo za vedení bratra A. Foresta. Skupina dorostenek nato předvedla líbivou skladbu prostných z V.-Jubilejního sletu ve Vídni, již následovala ukáзка cvičení růzností závodní úrovně, kterou vzorně předvedl bratr A. Forest a na níž navázala sestra M. Waldaufová ukázkou závodních prostných. Těmto



Vystoupení taneční skupiny Masarykova domu

ukázkám závodních cvičení následovalo závěrečné vystoupení, sletová prostoná mužů a žen V. Jubilejního sletu ve Vídni, jimiž byla tato zdařilá sokolská a celokrajanská slavnost ukončena.



ŽUPA ŠVÝCARSKÁ

St. Gallen

VALNÁ HROMADA jednoty se konala 28. ledna v hotelu Ekkerhard. Potěšitelná byla velká účast členů jednoty i 2 čekatelů, z nichž jeden odešel teprve před půl rokem z Československa a ihned po příchodu do St. Gallenu se činně zapojil do veškeré činnosti jednoty.

Po zprávách činovníků byla živa diskuse o činnosti v uplynulém roce, m. j. o účasti členů na lyžařských závodech v Unteribergu, na srazu v Oetzu, na jubilejním sletu ve Vídni, na tradičním "Dnu uprchlíků" a dalších.

Nově zvolený výbor tvoří sestry a bratři: starosta Bernhard ZODER, náčelník a vzdělavatel M. KREJČÍ, náčelnice VI. ŠŤASTNÁ, jednatelka M. ZODEROVÁ, pokladní M. FORMANOVÁ. Hospodářskými a účetními dozorcí byly zvoleny sestry V. Grossschmitová a A. Barcalová.

PRÁVIDELNÁ CVIČENÍ jednoty se konají každý čtvrtek od 20 do 22 hodin v tělocvičně Blumenau, kde se také hraje odbíjená každou druhou sobotu od 13.30 do 17.00 hodin.

Ž. Z.

ŽUPA VÍDEŇSKÁ

Čestné uznání sestře Froňkové

Loňská župní valná hromada udělila čestné uznání Sokolské župě Vídeňské

sestře Ludmile
FROŇKOVĚ

člence jednoty
Sokol Vídeň X. l.



Jako ratolest sokolské rodiny narodila se Liduška Froňková dne 27. listopadu 1907 a tím předurčen i směr cesty, jíž se ubírala svým životem. Ve svých 6 letech byla přihlášena do žactva jednoty svých rodičů v 16. vídeňském okrese. Již v osmácti jí bylo svěřeno vedení dorostenek. Co jí chybělo do výšky, nahradila svým energickým vystupováním a dovedla nad to svá děvčata nadchnout pro tělocvik i sokolskou myšlenku. A nebylo jich tehdy nikterak poskrovnu: počet 60 dorostenek zní nám dnes jako pohádka. Své technické znalosti získala v roce 1930 na pomahatelském kursu ČOS v Praze, kam byla vyslána cvičitelským sborem jednoty. Absolvovala cvičitelského kursu ve Vídni v r. 1932 stala se cvičitelkou.

Účastí na kursu prostných a zdravotní gymnastiky ČOS v Praze r. 1934 rozmnožila své technické vědomosti, takže během své dlouholeté cvičitelské činnosti zpestřila řadu sokolských podniků vlastními skladbami pro dorostenky a žákyňe. Dorostenky připravovala od r. 1932 do r. 1976 na všechny slety.

Po sletě v Curychu musela se ze zdravotních důvodů zřítí technické práce, kterou tolik milovala. Její veliká láska k sokolství nedá však utuchat jejímu živému zájmu o dění v mateřské jednotě, již věnovala tolik desítek let úspěšné sokolské práce, stejně jako dění župě a v sokolském hnutí vůbec.

Že udělení čestného uznání předstihlo o několik měsíců pětasedesátiny naší milé sestry Lidky Froňkové, které oslavila v témže - jubilejním sletovém - roce, mohlo být v župním výboru jednou z pohnutek k vyslovení uznání její dlouholeté sokolské práce. K životnímu jubileu dodatečně upřímě blahopřejeme!

Zm.

Vídeň III

Jednota zahájila posletový rok s velkým elánem. Muži mají novou moderní tělocvičnu se sprchami a vším komfortem, zatím co žactvo a ženy zůstávají i nadále v tělocvičně české školy, která je zase výhodněji položena. Účast ve všech cvičebních hodinách je rekordní. Žáků a žákyň máme 35 a odměnou za jejich dobrou docházku byla začátkem prosince návštěva Mikuláše s čertem a bohatou nadílkou. Muži - v průměrném věku asi 26 let - dochází do tělocvičny tolik, že je nutno se při odbíjené střídat, aby si všichni zahráli. Je mezi nimi také celá řada nových, mladých čle-

nů, kteří přijeli teprve nedávno z Československa a usadili se ve Vídni. Také žen dochází do tělocvičny tolik jako v nejlepší době sletového nácviku. Od ledna 1983 založily mladé členky ve věku od 18 do 26 let nový oddíl gymnastiky a jazzové rytmiky, o který je takový zájem, že už se přihlásilo mnoho nových mladých členek a svou účast už ohlásily také mladé sestry z jiných vídeňských jednot, které samozřejmě rádi mezi sebou uvítáme.

Kulturní večery byly na podzim dva. Na prvním, uspořádaném k výročí 28. října, zazpíval solista klagenfurtské opery a stálý host opery římské a düsseldorfské Jaroslav Štanjc árie z nejznámějších českých oper, ukázkou z písňové tvorby českých klasiků a několik Janáčkových a Dvořákových zahrál bývalý korepetitor pražského Národního divadla pan Bonhard. Na předvánočním kulturním večeru přednesli žáci a žákyňe jednoty pásmo vánoční hudby a poezie, zatím co ve druhé části večera přednesli dnes ve Vídni usazení bývalí herci Národního divadla Jaroslava Tvrzníková a Martin Štěpánek vánoční vzpomínky a povídky předních českých literátů. Koncertní kytaristé manželé Beranovi podmalovali večer barokní hudbou a na závěr si všichni přítomní zazpívali za doprovodu elektrofonického harmonia směs nejznámějších koledí.

S.

Vídeň XII-XV

Uplynulý rok byl zcela zaměřen na slet, jehož se jednota zúčastnila velkým počtem svých příslušníků a měla velký podíl na jeho úspěchu. Také posletového tábora v Lackenhofu se zúčastnilo 17 příslušníků jednoty. Velmi úspěšným podnikem byly Moravské hody pořá-

dané v příjemném prostředí sálu ve Schwenkgasse. Jednota rovněž obselala velkým počtem koncem října pořádaný tradiční župní pochod zdatností.

Pro informaci svých členů, jakož i příznivců vydává jednota věstník "Patnáctka informuje", redigovaný br. jednatelem, jenž se těší veliké oblibě.

VSL -

Videa XVI

Do jubilejního sletu byla veškerá činnost jednoty zaměřena na sletové přípravy, především na nácvik prostných, který probíhal většinou na úkor běžného cvičení na nářadí, jemuž se zato tím intenzivněji věnovali cvičenci přihlášení na sletové závody. Sletových vystoupení se zúčastnilo celkem 95 příslušníků jednoty, posletového tábora v Lackenhofu 15 příslušníků - 7 žáků a žákyň, 5 vedoucích, 3 přísl. dorostu.

Za zaznamenání stojí též trvalé změny, které těsně před sletem a v jeho rámci se staly na sokolovně ve Steingasse. U vchodu z ulice do domu byla připevněna návštěvní tabule, aby sletoví hosté ze zahraničí měli usnadněno hledání sokolovny; uvnitř tělocvičny byla pak slavnostním aktem během sletu odhalena pamětní Tyršova deska.

Snad to bylo po těch rušných měsících sletových příprav a po samotném sletovém vypětí docela přirozeným úkazem, že především řadové členstvo využilo vydatně prázdnin k zotavení, což pro činovníky neproběhlo bez nutných starostí, spojených s likvidací a zhodnocením sletu.

Výbor jednoty zahájil svou činnost opět 7. září.

Čestné uznání
bratru

Ilku DEREŠOVI

uděleno valnou
hromadou Sokola
Videa XVI.

Bratr Eliáš
Deresz (tak zní
úředně jeho jmé-

no) se narodil dne 27. července 1900 na Ukrajině blízko polských hranic. Bratr Ilko proto ovládá mimo svou mateřštinu též jazyk polský. Do Vídně se dostal jako krejčovský učeň již r. 1915, za I. světové války. Do jednoty vstoupil r. 1921 jako člen, uveden jedním z jejích bratrů. Jako příslušník slovanského národa osvojil si snadno i češtinu. Výslovnost, připomínající jeho původ, stala se jeho zvláštním znakem, který už patří k jeho postavě.

Po absolvování cvičitelské školy ve Vídni r. 1926 stal se vedoucím žactva na plných dalších 14 let. Po II. světové válce stal se r. 1952 náčelníkem a plných 18 let, do r. 1970, tuto funkci svědomitě vykonával. Od předání povinností stojí dodnes radou a všestrannou podporou svému mladšímu nástupci k pomoci.

Osmdesátých jeho narozenin vzpomněla jednota slavnostním večírkem 1. července 1980 v tělocvičně jednoty. Ani osudová rána - necelé tři měsíce na to odešla na věčnost jeho milovaná manželka Anička - nezlomila junáckého ducha Sokola. Půl druhého roku na to, ve sletovém roce, bylo bratru Derešovi uděleno čestné uznání jednoty za jeho záslužnou dlouholetou cvičitelskou práci. Ve svých 82 letech, jistě jako nejstarší činný účastník jubilejního sletu, cvičil bratr Ilko ještě společně prostná. Nechť nám zůstane mnoho let vzorem dobrého cvičence a Sokola!

- Žm.



ŽUPA ZÁPADOEVROPSKÁ

Londýn

SOKOLSKÝ DEN, uspořádaný jednotou 18. září v Tringu, 30 km severozápadně od Londýna byl pro celou krajanskou veřejnost velkou událostí. Byl inspirován sletem ve Vídni a přípravou i zdárným průběhem předčil všechna očekávání.

Již od hlavní silnice vítaly návštěvníky orientační tabule se sokolským znakem a desítky aut na vyhrazeném parkovišti i podél hlavní příjezdové cesty na farmě samé dávaly tušit značnou návštěvu. Jásání desítek dětí od bazénu slibovalo i těm nejmenším dostatek zábavy a vzrušení. Vůně špekáčků opékaných nad rožněm se línala po okolí a další pochoutky čekaly na Sokoly i jejich přátele a rodiny ve stánku s občerstvením. Na dvoře za farmou se ozývaly zvuky řízných sokolských pochodů a byly předzvěstí, že ukázky sletových cvičení budou zlatým hřebem sobotního odpoledne.

Úderem čtvrté hodiny se připravené ampliony rozezněly řízným pochodem a za zvuků fanfár se v přírodním amfiteátru okolo volejbalového hřiště, kde se mezitím všichni hosté rozsadili na trávě, objevili pochodující cvičenci v sokolských úborech. Začalo cvičení a při pohledu na 22 mužů a žen (a jednoho špunta) v perfektně vyřízených řadách nejednomu ze starších pamětníků dřívějších slavných sletů ukápla nějaká ta slza dojetí. Svědectvím doby je, že téměř polovina cvičenců patřila k mladší generaci, která již slavnou éru Sokola stěží pamatuje. Ukázky cvičení vídeňského sletu byly zaslouženě odměněny dlohotrvajícím potleskem diváků.

Příjemné odpoledne, zpestřené ještě vystoupením kouzelníka, kou-

páním a míčovými hrami, se pak protáhlo až do soumraku, kdy na závěr krásného dne došlo také na táborák. Ve chvíle oddechu těsně po cvičení se nám podařilo spočítat takřka všechny shromážděné a jestli kvantita doplňuje kvalitu, pak těch 168 tváří a z nich na dvě desítky dětí, svědčí o vzrůstajícím zájmu českých a slovenských Londýnanů - nejen o Sokol a o krásná cvičení, ale o podcebná zdařilá setkání vůbec. Vždyť řada účastníků neváhala přijet i z 50ti kilometrové dálky!

Londýnské Listy

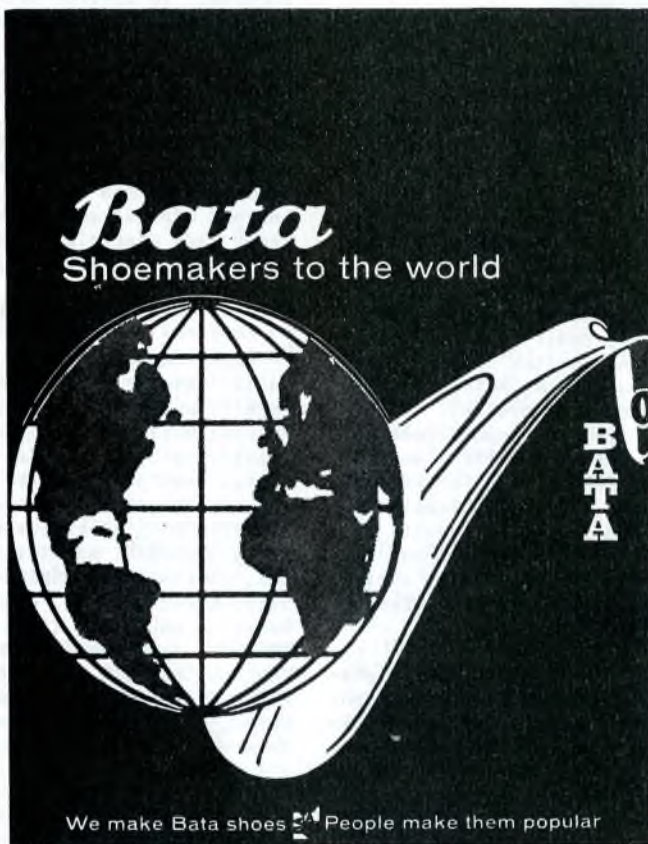
VALNÁ HROMADA jednoty se konala 17. října. Po obvyklých zprávách činovníků, v nichž byla zdůrazněna velká účást jednoty na jubilejním sletu ve Vídni, byl zvolen nový výbor, který tvoří sestry a bratři: starosta Vladimír VOLOŠČÁK, místopředsedové SIBEROK a DVORÁK, náčelník D. BORSUK, náčelnice DVORÁKOVÁ, zednář Karel STALLER, členové výboru: D. GALLATOVÁ (jednatelka), GREENOVÁ (pokladní), KOCOUREK (knihovnick), JUN (tiskový refer.) HAŠKOVÁ (hospodář), LEUCHTEROVÁ, KOLDA. Hospodářskými a účetními dozorcí byli zvoleni bratři Hájek a Sebek.

NÁČELNÍK jednoty br. D. Borsuk přednášel v místní odbočce Společnosti pro vědy a umění na téma: Sokol včera a dnes.

PRÁVIDELNÁ CVIČENÍ všech složek se konají každou sobotu od 16 do 18 hodin v třetím poschodí Grenville Bath.

ZA ZÁSLUHY O ROZVOJ SOKOLA v Londýně byly čestnými členy výboru jednoty zvoleni dlouholetí zasloužilí sokolští pracovníci bratři plk. R. Kokrda a V. Kent.

D. B. a L. L.



ČESKOSLOVENSKÝ SOKOL V ZAHRANIČÍ - CZECHOSLOVAK SOKOL ABROAD
Majitel a vydavatel: Ústředí čs. sokolstva v zahraničí
Owner and Publisher: Czechoslovak Sokol Abroad

Vychází měsíčně s výjimkou července a srpna
Published monthly except July and August

Předplatné: \$ 6.00 (U.S.) ročně
Subscription : \$ 6.00 (U.S.) per year

Administrátor - přijímá změny adres a předplatné ze všech zemí:
O. Stehlík, 1665 Bloor St. East, Apt. 1001, Mississauga, Ont., Canada L4X 1S4
Redaktor: Jan Waldauf, 2333 Kenbarb Rd., Mississauga, Ont., Canada L5B 2E9